

Dato: Oktober 2016

Ikrafttrædelsesår: Regnskab 2016

7.0 Bogføring

Ifølge den kommunale styrelseslovs § 43 skal bogføringen give en oversigt over, hvorledes kommunens midler er forvaltet, og om forvaltningen er i overensstemmelse med årsbudgettet og kommunalbestyrelsens øvrige beslutninger. Desuden forpligtes kommunerne efter lovens § 42 til i et særligt regulativ at fastsætte nærmere regler for indretningen af kommunens kasse- og regnskabsvæsen m.v.

Endelig er det i bekendtgørelse om kommunernes budget og regnskabsvæsen, revision m.v. fastsat, at den regnskabsmæssige supplementsperiode løber fra regnskabsårets udgang til udgangen af januar måned i det følgende regnskabsår. Kommunalbestyrelsen kan dog i kommunens kasse- og regnskabsregulativ fastsætte en kortere supplementsperiode. Men denne må ikke fastsættes til at udløbe før den 15. januar.

Om bogføringen generelt

Registreringen i det kommunale regnskabssystem omfatter først og fremmest kommunernes *eksterne transaktioner*, altså transaktioner, der opstår mellem kommunen og omverdenen. Denne registrering vedrører således objektive konstaterbare størrelser.

Som det fremgår af kapitel 2, rummer regnskabssystemet også mulighed for registrering af interne afregninger mellem forskellige omkostningssteder og funktioner. Dette kan enten ske ved anvendelse af de interne arter på hovedart 9 eller ved plus/minus posteringer på de eksterne arter. Også for de interne afregninger er udgangspunktet, at registreringen så vidt muligt bør bero på konstaterbare forhold.

Medmindre konteringsreglerne foreskriver en beregningsmæssig fordeling, bør fordelinger baseret på mere skønsmæssige vurderinger og lignende altså så vidt muligt ikke lægges til grund for registreringer i regnskabssystemet. Opgaver af denne art bør snarere løses i særlige oversigter m.v. uden for selve regnskabssystemet. På hovedart 0 Beregnede udgifter og de dertil hørende arter vil skønsmæssige vurderinger dog være nødvendige bl.a. i forbindelse med fastsættelse af levetider for (amts)kommunens materielle aktiver.

Budget- og regnskabssystemet giver generelt rammer med hensyn til den praktiske tilrettelæggelse af registreringen og den bogholderimæssige proces generelt i den enkelte kommune.

Det er imidlertid en hovedregel, at de regler og procedurer, som den enkelte kommune fastlægger, skal være kendetegnet ved en *kontinuitet* over tiden. Der bør med andre ord ikke gennemføres hyppige ændringer i de regnskabsmæssige regler og procedurer - herunder i supplementsperiodens længde som kan medvirke til at vanskeliggøre en vurdering af det kommunale regnskab.

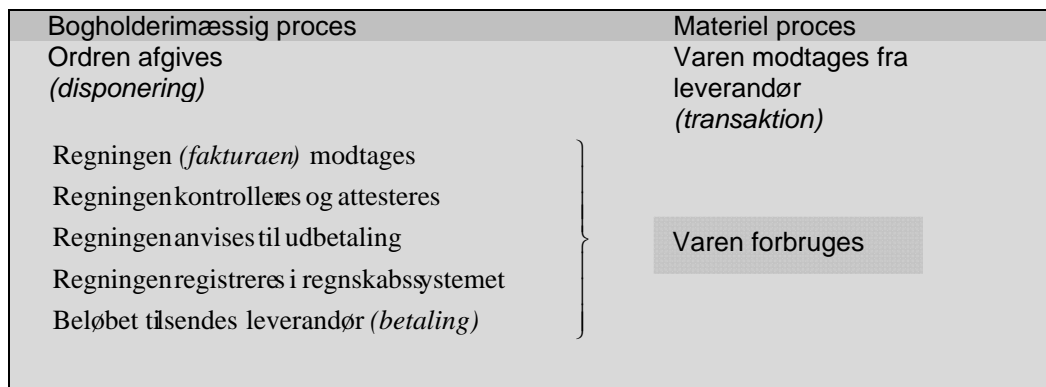
Dato: 14. juli 2006

Ikrafttrædelsesår: Budget 2007

Dette *kontinuitetsprincip* er ikke til hinder for, at den enkelte kommune kan foretage ændringer, som er begrundet ud fra hensynet til en bedre tilrettelæggelse af arbejds-gange og lignende forhold.

Bogføringen i regnskabsåret

Processen i forbindelse med køb af en vare eller tjenesteydelse vil generelt kunne illustreres som i følgende oversigt:

Oversigten viser en normalt forekommende proces. Der vil naturligvis i praksis kunne forekomme andre procesforløb.

Der kan ske en registrering på forskellige tidspunkter i den skitserede proces. Afhængigt af tilrettelæggelsen af økonomistyringen i den enkelte kommune kan det endvidere være hensigtsmæssigt at foretage en registrering på flere forskellige tidspunkter.

Ud fra oversigten kan defineres 3 tidspunkter i den bogholderimæssige proces:

Disponeringstidspunktet, som udtrykker tidspunktet for en bindende ordreafgivelse. Det vil sige det tidspunkt, hvor en ansvarlig på kommunens vegne indgår en bindende aftale om en leverance, typisk bestilling af varer og materiel eller tjenesteydelser.

Transaktionstidspunktet, som er det tidspunkt, hvor leveringen foregår eller arbejdet præsteres.

Betalingstidspunktet, som er det tidspunkt, hvor betalingen finder sted. Det kan defineres som det tidspunkt, hvor der hæves (indsættes) på de likvide konti.

Ud fra hensynet til den økonomiske styring af indkøb vil en registrering på disponeringstidspunktet kunne være ønskelig. Hensynet til regnskabsaflæggelse og bevillingskontrol stiller krav om en nøjagtig beløbsregistrering, hvilket ofte nødvendiggør en registrering senere i processen, når regningen er modtaget. Endelig kan peges på en registrering på betalingstidspunktet med henblik på likviditetsstyringen.

Dato: 14. juli 2006

Ikrafttrædelsesår: Budget 2007

Den bogholderimæssige registrering i regnskabsåret må generelt tilrettelægges i overensstemmelse med de regler og procedurer, som er fastsat i kommunens kasse- og regnskabsregulativ og i overensstemmelse med de registreringskrav, som følger af indretningen af kommunens økonomiske styring.

Budget- og regnskabssystemet indeholder som nævnt ikke et mere detaljeret regelsæt for tilrettelæggelsen af denne registrering. Dog er det et krav, at der altid skal ske registrering af betalingen på betalingstidspunktet.

God bogføringsskik

Kommunens bogføring skal foretages i overensstemmelse med god bogføringsskik.

Den gode bogføringsskik kan beskrives som, hvad der til enhver tid anses for god skik og brug blandt kyndige og ansvarsbevidste fagfolk inden for bogføringsområdet.

Det er en forudsætning for god bogføringsskik, at reglerne i Det kommunale budget- og regnskabssystem og øvrige relevante forskrifter er fulgt.

Regnskabsmaterialet

Materialet, der samlet dokumenterer bogføringens udførelse og verificerer dens rigtighed er benævnt: regnskabsmaterialet. Regnskabsmaterialet omfatter de faktiske registreringer, herunder transaktionsspor, beskrivelser af bogføringen, herunder aftaler om elektronisk dataudveksling, beskrivelser af systemer til at opbevare og fremfinde opbevaret regnskabsmateriale, bilag og anden dokumentation, oplysninger i øvrigt, som er nødvendige for kontrolsporet, regnskaber samt revisionsprotokoller.

A. Overskuelig tilrettelæggelse

Bogføringen skal tilrettelægges og udføres på en overskuelig måde og give et overblik over kommunens dispositioner.

B. Transaktions- og kontrolspor

Kommunen skal sikre eksistensen af et transaktions- og kontrolspor i tilrettelæggelsen af bogføringen.

Transaktionssporet sikrer sammenhængen mellem den enkelte postering og regnskabets hovedposter. Det skal med andre ord være muligt at kontrollere, om alle posteringer er med i regnskabet, og hvilke posteringer regnskabets poster er sammensat af.

Kontrolsporet dokumenterer de faktiske posteringer. Kravet om kontrolspor forudsætter derfor, at der kan identificeres et bilag på baggrund af en given postering, og at sammenhængen mellem postering og bilag er entydig. Kontrolsporet udgør en vigtig del af den samlede dokumentation for, at udgiften er afholdt korrekt.

C. Registreringer

Alle transaktioner registreres nøjagtigt og snarest muligt efter, at de forhold, der ligger til grund for registreringerne, foreligger, dog senest på betalingstidspunktet.

D. Attestation og afstemninger

De enkelte registreringer kan henføres til et bilag og tidsmæssige placering i bogføringen. Registreringer af hver transaktion skal ske efter fastlagte og konsistente metoder.

Der skal foretages regelmæssige afstemninger mellem registreringer og kasse- og likviditetsbeholdningen, samt på øvrige beholdningskonti.

Afstemning sikrer, at registreringerne er aktuelle, og at der ikke er transaktioner, som ikke er registreret.

Dato: December 2015

Ikrafttrædelsesår: Regnskab 2015

E. Forretningsgangsbeskrivelser, herunder anvendelse af IT.

Kommunen udarbejder beskrivelser af de af virksomheden anvendte (IT)-systemer, herunder de manuelle forretningsgange / arbejdsrutiner, samt de interne kontrolprocedurer.

Beskrivelserne skal indeholde oplysninger om, dels hvorledes systemerne sikrer fuldstændighed og nøjagtighed af det materiale, der danner grundlag for registreringerne, herunder eventuelle aftaler om overførsel af data, der registreres i virksomheden, herunder beskrivelser af IT-anvendelsen.

F. Fejl og misbrug

Bogføringen skal tilrettelægges og udføres således, at regnskabsmaterialet ikke ødelægges, bortskaffes eller forvansktes, ligesom det skal sikres mod misbrug.

Regnskabsmaterialet sikres blandt andet mod fejl og misbrug gennem en betryggende funktionsadskillelse mellem kasse- og bogholderifunktion. Funktionsadskillelsen kan understøttes af sikkerhedsprocedure i relation til kommunens IT-systemer via adgangsbegrænsning og passwords.

Adgangsbegrænsningen til de elektroniske systemer skal endvidere sikre, at fremmede ikke kan bogføre uden tilladelse. Brugerkontrollen skal tilpasses det af kommunen anvendte system.

G. Opbevaring

Regnskabsmaterialet må ikke ødelægges eller forsvinde, og regnskabsmaterialet skal i hele perioden opbevares på betryggende vis. Af dette følger, at der skal være umiddelbar adgang til materialet, og interessenter, herunder revision, skal umiddelbart kunne få adgang til materialet. Omvendt må som minimum følge, at almindelige borgere ikke umiddelbart kan få adgang til materialet.

Opbevaringskravet omfatter endvidere beskyttelse mod ødelæggelse som følge af brand, tyveri, forvanskning, anden utilsigtet ødelæggelse eller bortskaffelse, samt uforsætlige eller uagtsomme handlinger.

H. Opbevaringslængde.

Regnskabsmateriale fra kommuner skal opbevares i 3 år fra udløbet af det regnskabsår, som regnskabsmaterialet vedrører, jf. lov om forældelse af fordringer og arkivlovgivningens regler om bevaring og kassation. Såfremt anden opbevaringslængde af andet regnskabsmateriale er fastsat i anden lovgivning gælder denne.

I. Udskrift af regnskabsmaterialet

Kommunen afgør, hvilket medie regnskabsmaterialet skal opbevares på.

Vælges elektroniske opbevaringsformer må det være i overensstemmelse med god bogføringskik, at regnskabsmaterialet til enhver tid kan udskrives i klar skrift, ligesom der af sikkerhedsmæssige hensyn tages de nødvendige forholdsregler vedrørende sikkerhedskopiering, samt at læsbarheden kontrolleres med jævne mellemrum

Bogføring i supplementsperioden

I forbindelse med den regnskabsmæssige årsafslutning kan der opstå nogle særlige problemer med hensyn til spørgsmålet om, *hvilket årsregnskab* en given udgift eller indtægt skal henføres til. Her gælder som hovedregel følgende:

Dato: Oktober 2016

Ikrafttrædelsesår: Regnskab 2016

Regnskabsføringen i supplementsperioden skal ske i regnskabet for det år, hvori transaktionen finder sted.

Denne hovedregel er benævnt *transaktionsprincippet*.

Hovedreglen er som sådan uafhængig af den bogholderimæssige proces. Den ændres altså ikke af, at selve registreringen eventuelt sker i et andet kalenderår.

Som almindeligt forekommende situationer kan her peges på:

- Regning for en i regnskabsåret leveret vare eller ydelse når først frem til registrering efter regnskabsårets afslutning.

Hovedreglen indebærer her, at der inden supplementsperiodens udløb skal ske en henføring af udgiften til regnskabsåret.

Efter supplementsperiodens udløb kan der ske henføring til regnskabsåret. Dette må bero nærmere på det konkrete tidspunkt for regningens modtagelse og registrering og den praktiske tilrettelæggelse af regnskabsafslutningen i kommunen (jf. dog nedenfor om afslutningsposteringsregler).

- Forudbetaling i regnskabsåret af en ydelse, der leveres i det følgende regnskabsår. For eksempel udbetaling i december måned af januarløn til tjenestemænd.

Udgiften skal henføres til det nye regnskabsår. Der benyttes en mellemregningskonto på hovedkonto 8 mellem regnskabsåret og det nye regnskabsår, jf. konteringsreglerne herfor (kapitel 4, afsnit 4.8).

Hovedreglen om anvendelse af transaktionsprincippet i supplementsperioden gælder ikke alene for udgifter og indtægter som følge af køb og salg af varer og ydelser, herunder betaling af lønninger. Det gælder således også udgifter og indtægter i forbindelse med indkomstoverførsler, skatter og afgifter, refusion m.v. Med hensyn til særlige situationer, der kan opstå i forbindelse med års-afslutningen, herunder vedrørende posterne på de finansielle hovedkonti 7 og 8, henvises i øvrigt til reglerne for kontering på de enkelte konti i kapitel 4.

Afslutningsposteringsregler

Efter supplementsperiodens udløb kan der være behov for at foretage visse afslutningsposteringsregler i form af omposteringsregler i det afsluttede regnskabsår.

Det er som hovedregel kommunen selv, der træffer afgørelse vedrørende sådanne afslutningsposteringsregler i overensstemmelse med de regler og procedurer, der er fastlagt i kommunens kasse- og regnskabsregulativ m.v.

I en række tilfælde *skal* der dog foretages afslutningsposteringsregler. Det gælder således slutberegning af statsrefusion, der ofte ikke foreligger ved supplementsperiodens udløb.

Der henvises herom til reglerne for kontering på de enkelte konti i kapitel 4.

Ligeledes skal der foretages afslutningsposteringsregler for finansieringsbeløb i henhold til bekendtgørelse om finansiering af visse offentlige ydelser, der udbetales af kommunerne, Udbetaling Danmark og arbejdsløshedskasserne.